

REDACTIUNEA.

Administratiunea și Tipografia
șov, piața mare nr. 30.
risori neînscrise nu se
primesc.

Manuscrisurile nu se întorc.

INSERATE

primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele

BIROURI DE ANUNȚURI:

Vitea: la M. Dukas Nachl.
x. Augentfeld & Emerio Les-
r. Heinrich Schalek. A. Op-
lik Nachl. Anton Oppolich.
Budapasta la A. V. Gold-
ner. Ekstein Bernat. Iuliu
Iopold (VII. Erzshöhet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
ra germană pe o coloană 10
ani pentru o publicare. Pu-
blicar mai dese după tarifa
invoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXVIII.

"GAZETA" ieșe în săptămână.

Abonamente pentru Anul 1905-Ungaria:

Pe un an 24 cor., pe șase luni

12 cor., pe trei luni 6 cor.

Nr. de Duminică 4 cor pe an.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 40 franci, pe șase

luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.

Nr. de Duminică 8 fr. pe an

Se prenumeră la toate ofi-

ciile poștale din țară și din

afară și la d-nu colectori.

Abonamentul pentru Brașov

Administratiunea, Piața mare,

Târgul Inului Nr. 30. etajiu

I.: Pe un an 20 cor., pe șase

luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.

Cu dusul în casă: Pe un an

24 cor., pe șase luni 12 cor.,

pe trei luni 6 cor. Un esem-

plar 10 bani. — Atât abona-

mentele cât și inserțiunile

sunt a se plăti înainte.

Nr. 6.

Brașov, Luni-Marți 11 (24) Ianuarie

1905.

Românii pentru Români.

S'a dat din partea activiștilor oștri lozincă generală: „Românii să voteze pentru streinii, să voteze numai pentru Români!”

Firăscă și logică lozincă! Decă vorba ca alegătorul român să meargă la urnă și să voteze, atunci datorită lui națională este să nu dea ajutor străinilor, cari n'au pricepere și inimă pentru necazul lui, ba îl urăsc și-l desprețesc, ci să se dea votul pentru cei ce au simț și bunăvoință cătră el. Și cine pot fi aceștia, decă nu Români?

Așa-dér Români să voteze numai pentru Români. Lucrul pare destul de lămurit. Și „activiștii” cred, că răspândind această lozincă, au făcut foarte mult.

Cum se prezintă însă lucrul în praxă? Comitetul conferenței activiste a candidat în vre-o două-șeci și mai bine de cercuri electorale bărbăți, cari se bucură de încrederea lui și despre cari se afirmă prin foi, că vor candida toți cu program național. Din aceștia deja s'au retras câțiva, și pôte că se vor mai retrage unii în momentul din urmă, cu toate buletinele hiper-oportuniste și trandafirii ale foilor de la Arad și Orăștie.

Ei bine, încât privește cercurile acestea votanții români vor ști pentru cine se-și dea votul. Ce se va întâmpla însă cu eventualii votanți români de prin celelalte cercuri mult mai numérose? Ca ei să-și pôte da votul pentru Români, se cere să fie în cerc candidați români. Și și în cazul acesta, este de ajuns calitatea de Români născuți a acestor candidați pentru ca ei să întrunescă voturile românesce în sensul lozincii de mai sus?

Etă întrebarea cea mare în „evoluțiunea actuală” a activismului românesc.

Ministru - președinte unguresc face deosebire între candidații de deputat români cari știu să-și plece capul la poruncă necondiționat; — între cei cari tot mai au încă o dorință séu rezervă a lor proprie românesce, și între cei cari ridică postulate deosebite naționale.

Scim, că Tisza e gata a primi sub ocrotirea sa numai pe candidații de prima categorie. Pe cei-lalți îi respinge a limine, ér pe cei cu program național îi amenință chiar, că le va rupe gâtul.

Și acum ne apropiem de marea întrebare. Cu învoirea dată pentru ținerea „conferenței electorale” de la Sibiu, s'a dat tot-odată slobozenie activismului de tot soiul să-și esă pe teren, ér planul guvernului a fost tocmai ca, „nimicind” rezistența pasivă, să-i aibă odată pe activiști în linia de foc. Planul séu combinat este de a prinde pe unii cu vileșug și cu promisiuni, făcându-i să treacă în tabăra sa, ér pe alții a-și lua la gónă cu mitrailleuse și restul — pe care i-am pute numi după un termen de pe la noi din Scheiú,

„junii albi” (costumați), să-i bombardeze cu ghiulele de cele mari.

Tótă tactica lui Tisza în această campanie contra Românilor activiști se concentrează și ea în devisa: „Românii să voteze pentru Români”, numai cu deosebirea, că e mai lămurită: Români să voteze pentru candidații români guvernamentali, ce-i va admite guvernul.

Asta-i apucătura cea mai periculósă a lui Tisza. Vré să bată pe Români cu Români, căutând în tot chipul a zădărnici alegerea celorlalți neagreați și urgisiți și formându-și astfel o cetă de mercenari români, pe cari îi va presenta apoi țerii, tronului și străinătății ca reprezentanța legală a poporului român din Ungaria.

Așadéră lozincă din cestiune e cu două tășuri, mai ales că activitatea n'a fost pregătită. Cu toate acestea dicem și noi: Români pentru Români! și ne rugăm lui Dumnezeu să facă pe Români, cari își vor duce votul la urnă, ca cel puțin în momentul critic al alegerii să fie în stare a deosebi pe străinii ca și pe Români, cari stau în soldul lor de Români, cari în învâlmășala activismului nu și-au uitat, că menirea lor nu este a se face cödă de topor.

Brașov, 10 (23) Ianuarie.

Alegerile legislative în România. Colegiile electorale pentru alegerile legislative sunt convocate pe următoarele zile: Pentru camera: colegiul I Marți în 1 Febr. v.; coleg. II Joi 3 Febr. v.; coleg. III Sâmbătă în 5 Febr.; alegerile pentru delegații col. III. vor începe la 21 Ianuarie. Pentru senat: col. I. Lună în 7 Febr.; coleg. II. Mercuri 9 Febr. și coleg. universităților Vineri în 11 Februarie.

Crisa cabinetului frances. Președintele republicei, Loubet a chemat la sine pe ministrul de finanțe Rouvier invitându-l să formeze cabinetul. Rouvier a cerut 24 ore timp, pentru a chibzui și a se înțelege cu amicii séi. — Socialiștii și radicalii doresc o formațiune Sarrien-Clémenceau. Comitetul național al partidului socialist a ținut o conferență spre a discuta admisibilitatea întrării unui socialist în cabinetul burghez. Majoritatea este contra admisibilității.

Guvernul și Sașii.

Cunoscem comunicatul ce-l publicase un diar oficios cu privire la politica de naționalitate a guvernului, comunicat în care se dicea, că pe acei candidați respectivi deputați din sînul naționalităților, cari în cestiunea de naționalitate ocupă o pozițiune deosebită (de aceea a guvernului) și și-au fixat ținte separate, va fi silit a-i considera de adversari politici.

In urma acestui comunicat, s'a relevat în o parte a pressei maghiare că conform pozițiunii ce a luat-o în timpul din urmă guvernul, nici deputații Sașilor nu mai pot fi membri ai majorității dietale, de ore ce ei sunt aleși în dietă pe baza unui program politic deosebit al lor.

Fată de interpretările de acest fel ale pressei maghiare, guvernul contelui Tisza se grăbește a publica în „Magyar Nemzet”

un al doilea comunicat explicativ, în care se eclară lămurit, că punctul de vedere al guvernului amintit mai sus nu se referă și la Sași, de ore-ce nu este nici o cauză de a se lua măsuri de apărare energice față cu Sașii și nici nu sunt motive pentru cari Sașii să nu pôte fi și mai de parte membri ai partidului liberal guvernamental.

Să lăsăm însă să vorbescă comunicatul însuși. Etă-l:

»In diferite rânduri am avut ocaziune a ne ocupa cu mișcarea unei părți a naționaliștilor români din Ungaria și cu acțiunea plănuită electorală. Credem, că cu hotărîre, ce nu pôte fi réu înțelesă, am anunțat lupia cea mai energetică împotriva acestei acțiuni cu tendențe contrare statului.

»Nu ni-ar plăcé însă, ca comunicațiile noastre să provöce mistificări și să li-se dea o explicațiune estensivă. Vedem adecă în presă accentuându-se, că apărarea energică proclamată de noi s'ar îndrepta și contra naționalilor sași din Ungaria. Fată cu această constatăm, că nu este nici o necesitate pentru o astfel de apărare energică față de celdnenii de naționalitate săsescă din Ungaria, fiind-că ei nu se pun prin tendințele lor în contrast cu statul maghiar. Mulți ani de-arëndul deputații de naționalitate săsescă au fost membri ai partidului liberal și nu există nici o cauză, ca să se nu rămână și în viitor membri ai acestui partid. Deputații sași nu s'au pus nici-odată pe baza unui program despre care s'ar puté dice, că ar conține o declarare de războiú temerară în contra statului maghiar; ei n'au cerut pe séma lor legi naționaliste separate. E decă o procedere necorectă din partea aceloră, cari pun sub o pălărie pe Sași cu Români, cari urmăresc tendențe antinaționale.

»Cu hotărîrea cu care dorim a lua lupta de apărare față cu inimicii statului, cu aceeași hotărîre trebuie să stăm pe lângă acele naționalități din patrie, cari vréu să se fericescă sub aripile protectöre ale statului și cari vréu să-și cultive sentimentele naționale sub scutul legilor noastre pötrunse de spirit liberal.

Etă cum contele Tisza ține să-i giugulöscă pe Sași pentru a-i avé și mai de parte în partidul séu, și cum, scie, prin comunicate, să-i separe de celelalte naționalități din patrie, — în deosebi de Români.

Campania electorală.

Numai două zile ne mai despart de alegeri, de „marele bălcü”, când se vor deslănțui cu tötă furia pasiunile în drepta și 'n stânga și când se va pecetlui sörtea aceloră, cari alérgă ca nebuni după »mandate» de deputat.

Ministrul președinte Tisza accentuază din nou, că va face alegeri atât de curate, cum n'au mai fost până acum în țările corönei ungare. Efectul acestei declarații îl turbură însă sgomotul teribil ce se întinde de la un colț la altul al țerii, aparițiunile sinistre ce se ivesc în tóte părțile, agitațiunile ce au luat proporții înspăimântătoare, ciocnirile și încăerările dintre taberele maghiare și ațtările ne mai pomenite, — cari nu armoniéză de loc cu asigurările guvernului, că alegerile vor fi liniștite și curate.

Dovada cea mai strălucită, că alegerile viitoare vor fi nespuse de agitate este faptul recunoscut, că țera întrégă e ca în stare de asediu. S'au trimis regimente întrégii de miliție și s'au distribuit prin tóte cercurile și sedile de alegere, dér mai

ales în ținuturile locuite de naționalități. Placatele, biurourile, sumedenia de circulare, stégurile și banchetele consumă sume esorbitante. Cortesirile, amenințările, presiunile și amăgirile cu tot felul de promisiuni mincinoșe, sunt ađi la culmea »misiunei» lor.

De când partidele maghiare au aflat, că naționalitățile încă s'au pus în mișcare, presa lor plină de ură diabolică apeléză la Maghiari să stea zid de »apărare» contra naționalităților, să trecă din »defensivă» în »ofensivă» și încă într'un mod încât cei »temerari» să simtă puterea maghiarismului. Diarele opoziționale unguresce, ca »Egyetértés» și altele fac apel la Maghiari să se culce la pământ pe candidații naționalităților și guvernul să ia cu strășnicie lupta față cu »programele dușmane patriei», să pornescă »războiú de exterminare» nu contra koșutiștilor și a tot felul de opoziționiști, ci contra naționalităților, cari vréu să dea lovitura de grație »edificiului statului maghiar unitar».

Cuvintele de »drept» și »continuitate de drept» răsună diabolic în concertul discursurilor ce se țin de corifeii partidelor maghiare. Ce însemnă cuvintele acestea chiar și în gura unor politicieni de talia contelui Iuliu Andrássy, o arată clar frazele din vorbirea, ce a ținut-o el deunăđi

la Cașovia. Contele Andrássy a făcut o paralelă între situațiunea ce domnise în Anglia pe timpul luptei contra obstrucțiunii și între situațiunea din dieta ungară. »In Marea-Britanie — dișe el — s'a tratat de aceea, ca Irlandesii să se separeze de imperiu. Guvernul s'a adresat atunci parlamentului pentru a împiedeca această. Irlandesii au obstruat însă proiectele guvernului. Atunci Anglia a stat față 'n față cu dușmanii séi, cari voiau să nimicescă imperiul și atunci a fost permis, ca desbaterile să fie închise cu forța. La noi însă, guvernul a stat față 'n față cu o opozițiune patriotică (?), ce numai binele țerii îl doria. Permis a fost, ca guvernul să procedeze cu mijloce atât de forțate față de opozițiune? Sigur, că nu. Decă însă de pildă Ardealul ar avé o ținută care ar sémăna cu aceea a Irlandesilor, atunci eu aș fi primul care m'aș pune pe față pe partea forței».

Comentariile sunt de prisos.

Primatele Ungariei și alegerile.

Claudiu Vaszary principele-primat al Ungariei, auzind, că în Slovacime credincioșii lui s'au pus în mișcare să-și alérgă deputați naționaliști, s'a supérat réu și a adresat vicarului de la Tyrnavia următoarea pastorală:

Prea Cuvioșei Sale, Pavel Jedlicska, vicar în Tyrnavia.

Am înțeles, că în vicariatul Tyrnaviei, aparținător diecesei mele, din incidentul alegerilor politice actuale s'a ivit o mișcare de partid, care nu stă pe basă națională maghiară, ba încă este antimaghiară.

Sunt convins, ce e drept, de spiritul și atitudinea patriotică a clerului meu, dér totuși țin de necesar a declara, că aș regreta adenc și aș desaprobu energic, decă în contra așteptărilor mele s'ar întempla, ca vr'unul dintre preoții mei să-și pună candidatura cu programul unui asemenea partid, séu ar sprijini pe candidatul vr'unui partid cu atare direcțiune.

Vé rog, Prea Cuvioșe d-le vicar, să binevoiți a aduce această la cunoștința

clerului din vicariatul Tyrnaviei. ss) *Claudiv*, cardinal-archiepiscop.

Este curios lucru, că în dieta ungară au avut scaun în diferite rânduri preoți aleși pe baza programul partidului liberal, acel partid, care a votat căsătoria civilă și alte legi antibisericești, preoți-deputați, cari au fost răsplătiți de guvern cu canonicii și episcopii (Kömlosy, Bende, Ivankovits etc.) și nici-odată nu și-a ridicat glasul nici Eminentă sa, nici vr'un alt episcop. D'apoi popa *Hock*, care s'a aliat cu Banffy (!) și cu Vazsonyi și alți jidovi... și prea cuvosiile lor au tăcut și tac. Numai de bieții Slovaci se scandalisază primarele Ungariei fiind-că îndrănesc a-și manifesta sentimentele naționale.

Slovacii? „Ja, Bauer, das ist was anderes!”

Au mirenii uniți loc în sinode?

Răspuns d-lui V. („Unirea” Nr. 2).

Modul de a discuta al d-lui V. din »Unirea« este pătrunz de acel spirit, pe care-l aduc teologii noștri din institute streine, unde 4 ani de zile și mai bine nu aud nimic din ale greco-uniților, și-l plantează cu un zel demn de o cauză mai bună în biserica noastră: este spiritul hierarhic al lui Gregoriu al VII și soții, tendința nu de a face omenii mai buni prin credință, ci de a stăpâni lumea prin ea, adică spiritul omnipotenței preoțești.

În contra acestui spirit, care n'a fost cunoscut în biserica română până la unire, în contra căruia s'au luptat și prin care au suferit atâtea primii episcopi uniți și care începe a pătrunde acum, de când ni-se înmulțesc preoții crescuți în institute teologice streine, și în preoțimea noastră inferioară — și care numai bine n'a adus și nu va aduce în veci bisericii unite, — contra acestui spirit, d'ic, ne luptăm noi, mirenii, deja de dec' de ani și ne vom lupta — am aceea speranță în hărănia și rezoluțiunea mirenime române unite — până nu-l vom scoate și alunga, ca pe un rău stricăcios și strein din biserica noastră.

Etă cum se manifestă acest spirit fatal.

Am plecat cu discuția de la punctul, că ore au mirenii loc în sinodele bisericesci séu ba, și prin dibăcia d-lui V. am ajuns acolo, încât d-lui mé scoțe din biserica unită și — de sigur, ca sé-mî mântuiescă sufletul, omorându-mî trupul — m'ar duce și la rug, decă ar mai fi rug în secolul nostru. Și acésta o face pe motiv, că eu îm permit aserțiunî contrare credinței și învățătorei bisericii unite, vorbesc despre schimbarea dogmelor după spiritul timpului și despre primirea jurisdicțiunei preoțești din mâna patronilor jidanî și protestanți; că bagatelizez scopul principal al bisericii: mântuirea sufletelor, că neg devinitatea religiunei noastre; clerului inferior îi deneg aptitudinea de a promova mântuirea vecnică a credincioșilor și present pe clerul înalt, ca pe un usurpător al drepturilor mirenilor avute în biserică. Apoi esclamă d-l V.: »Vai de acea familie, ai cărei fi vorbesc de părinții lor într'un ton, în care vorbesc eu despre capii bisericeii!»

Eu lucruri de ale credinței, dogmelor și de ale chiămărei și divinității bisericesci n'am băgat în discușiune. Acésta a făcut-o d-l V. și încă cu scopul vedit, că: séu voiți admite aserțiunile sale forte îndrăznețe luate de basă la clădirea căsuilei sale forte șubrede de argumentațiune, cum-că mirenii n'au loc în sinodele bisericesci, și atunci nu voiți mai puté milita pe lângă sinodele mixte; séu nu le voiți admite și recunósce, și atunci mé va face eretic și-mî va denega dreptul, precum și face, de a mai discuta asupra lucrurilor bisericeii unite.

Sciu însă, că Mântuitorul dogme n'a stabilit, și mai puțin a anatemisat séu ars pe cineva pentru necrederea lui, ci a învățat adevărul și sé ne iubim chiar și inimicii; dogmele le-a stabilit mai târziu și nu de-odată biserica, precum va sci și d-l V. din istoria dogmelor. Va fi auzit

ceva d-l V. și despre: »E pur si muove« al lui Galilei și scie totă lumea despre cele mai noué doué dogme. La aceste s'a referit observațiunea mea provocată de d-l V. cu privire la dogme.

Scie totă țera, că în Sătmariu, Baia-mare etc. alege reprezentanța orășenescă, adică protestanți, jidanî etc. și nu Români uniți, pe parochii uniți. Am afirmat și afirm, că toate religiunile cred în divinitatea lor, ba trebuie sé credă în ea, fiind-că fără de acésta credință ele n'ar avé drept de esistență. D-l V. nu va nega doră divinitatea religiunei romanó-catolice, ci, din contră, va tiné-o de sigur mai presus decăt pe a religiunei noastre, și totuși se lucră în ea și în țera noastră, precum scim, pentru sinode, cari vor fi mixte.

Etă că divinitatea bisericeii nu eschide, precum afirmă d-l V., participarea mirenilor la sinodele ei!

Am negat și neg, ce afirma d-l V., că preoțimea crește intelegenta. Am afirmat și afirm, că pe preoți îi alegea mai de mult poporul, pe Metropolitul nostru îl alege și acum clerul; la începutul creștinătății, dér și mai târziu, clerul și poporul alegeau pe Papa, câte-odată îl denumiau puterile, séu îl impuneau, și numai în timpul mai nou îl alege congregațiunea cardinalilor.

Da, preoții au chemarea și datorința de a promova mântuirea sufletelor, dér din cauza nediscipliniei, neorganizației și absolutismului, ce domnesce în biserica noastră, puțin o pot face acésta și de aceea religiositatea și moralitatea scad tot mereu în popor.

Pe lângă toate aceste eu mé tin mai bun și credincios greco-unit, de cât d-l V. și soții lui de principii în acésta cestiune; de óre-ce eu tin strict la cele patru puncte ale unirei bisericeii mele cu a Romei și la rital, datinile și instituțiunile strămoșesci ale bisericeii mele și perhoreschez înoirile, cari s'au furișat și se vîrșesc tot mereu în ea în formă de preoți rași ca eunuchii, séu teatralității, de sfinți, de cari n'a mai auzit Românul de jubilee comandate de cari străini bisericeii noastre, de misiunî etc.

De anatema séu escomunicația d-lui V. nu mé tem. Anathemele și interdicțiile și-au pierdut puterea de mult. Prea mulți Papî le-au folosit unul contra altuia mai ales într'un restimp de 40 de ani. Și alt-cum a eschide pe cineva din bisericeii noastre este nici datina, nici spiritul bisericeii române. Popa român, fie gr. or., fie gr. unit, își face datorința de popă, cum o póte și o scie, dér cu băta séu cu frica nu bagă credință în nimenî. Nu a făcut-o nici Mântuitorul. A amenința cu anatema și escomunicația în cauze de credință, este cloticura spiritului celui nou intrat în biserica noastră.

Alt-cum nu noi, mirenii, am făcut și facem schisme și învățăm eresuri în bisericeii, ci, precum se scie, preoții, și la de aceste au dat tot-déuna ansă abuzurî mari întrate în biserică.

În cazul discuției noastre nu d-l V. ar avé drept sé mé scótă pe mine din bisericeii, ci noi mirenii și mai toți preoții sé d'icem cătră d-l V. și soții lui de principii: decă aveți voie sé vé faceți papistași și după rit și datine și instituțiunî bisericesci, faceți-vé voi pe voi și nu vé faceți pe nesimțite și pe noi perđend ađimăne de sine neatérnarea bisericeii noastre, contopindu-o în alta străină.

Și aci e locul sé folosesc și eu așemănarea d-lui V. despre familie: că decă este vai de acea familie, în care fiii vorbesc în ton resolut față de părinții lor; este și mai vai de familia aceea, în care fiii sunt siliți a-și apăra moșia strămoșescă în contra părinților lor proprii — și acésta nu este, durere, raritate în zilele noastre.

Tonul meu, ce-i drept, nu-i nici așa de evlavios, nici așa de plin de unctiune ca al d-lui V., ci e tonul sincerității al adevărului și al convingerei, dér nu este nici necuviineios, nici vătămător față de nimic și de nimenî. Sé nu apere d-l V. nici preoțimea, nici pe capii noștri bisericesci contra mea. Sciu eu, ce este clerul

pentru neamul și biserica mea. Chiar pentru aceea ne luptăm, noi, mirenii, ca hierarhismul violent și setos de putere, care față de cei mai mari se arată tot-déuna în haina evlaviei și unctiunei, ca sé póta stăpâni pe cei mai mici, sé nu-l împiedece a fi pentru aceste doué clenodii ale noastre în viitor ceea ce a fost în trecut.

Apoi respectez partea cea mai bună a preoțimei noastre și pe archiereii noștri într'atata, în cât sé presupun despre ei, că vor primi adevărul și decă nu li-se va presenta într'un ton așa de evlavios și plin de unctiune cum este acela la care i-a dat împrejurimea lor.

Convin cu d-l V. în aceea, că discușiunea noastră așa cum a început-o și unde a dus-o d-sa de la simpla petițiune a sinodului mixt protopopesc din tractul Clușului pentru sinode mixte — nu e spre mărirea vađei bisericeii noastre. Rufele de regulă nu și-le spală omul în public. Daună că cunoscându-și d-l V. modul de a discuta, n'a vécut-o înainte de a provoca acésta discușiune.

D.

Neutralitatea Chinei. Un comunicat oficios rusesc declară față de scirea, că un detașament rus ar fi violat neutralitatea Chinei prin incursiunea sa la vest de Liaho, că guvernul rus a consimțit ca și celelalte Puteri la neutralitatea Chinei, dér cu reserva că acésta obligație ar lega-o numai cât timp neutralitatea ar fi de asemenea respectată de Japonia și chiar de China. Intre altele, guvernul rus a exclus din teritoriul neutru partea cuprinsă între Liaho și calea ferată dintre Inkeu și Simintin.

Transsubstanțiere politică.

Sub acest titlu »Drapelul« din Lugos își exprimă justa sa mirare, că protopopul Lipovei d-l Voicu *Hamsea*, din aderent al partidului național ce a fost — după cum însuși recunósce — s'a înrolat între sprijinitorii candidatului guvernamental Zselenszky, care vré sé fie deputatul cercului Lipova. *Hamsea* în ajunul »conferenței electorale« convocată în Sibiu s'a adresat d-lui Dr. Ales. Mocsonyi, cerându-i părerea sa. D-l Mocsonyi i-a răspuns d-lui *Hamsea* ca și altora, cari l'au întrebat, că nu póte primi mandat pentru amintita »conferență« din motivele deja cunoscute cetitorilor noștri. A încheiat însă scrisoarea d-sale cu cuvintele: »Asta e ținuta mea, dér pe dv. vé rog sé vé consfătuți și apoi sé hotărîți cum véți afla de bine, căci eu nu vréu sé preocup pe nimeni cu vederile mele«.

Culmea lipsei de sfială a d-lui V. *Hamsea* a fost, că d-sa, cerénd autorizație de la d-l Mocsonyi, a publicat textul scrisoerei acestuia, pe cuvânt de a-se apăra contra învinuirilor »false« lansate în publicitate. Tot atunci protopopul recunósce, că de fapt »pe baza unui conclud unanim luat de conferența intimă«, d-sa s'a făcut corteșul guvernamentalului Zselenszky. »Drapelul« încheie așa:

»Transsubstanțierea acésta politică peste nópte ne-a surprins pe toți, dér mai ales — suntem autorizați a-o spune — pe d-l *Alexandru Mocsonyi*«.

Toți cei înclinați pentru »transsubstanțiere« se pare că au așteptat numai, ca sé se proclame la Sibiu »activitatea«, pentru-ca sé nu se mai geneze de a-se face corteși guvernamentali. Așa ni-se spune, că vicarul *Iacob Macavei* din Făgăraș, în loc sé stea în fruntea mișcării naționaliste, s'a făcut codd de topor pentru a sprijini candidatura guvernamentalului ungar Mikszáth. Ni-se spune, că ar fi subscris și el apelurile pentru alegerea acestui candidat și că ia parte la toate tâmbălăurile guvernamentale din Făgăraș.

N'avem cuvinte de a condamna cum se cuvine purtarea tuturor acelora, cari își uită într'u atât de datorita față cu biserica și națiunea lor.

Serbarea Bobotezei în Bucuresci.

În dimineța zilei de Boboteză s'a oficiat la biserica Sf. Dimitrie din Bucuresci un serviciu divin solemn. După terminarea serviciului divin de la biserica Sf. Dimitrie, archiereii Nifon și Calistrat Orleanu urmați de întregul cler și cu sfințele icone,

au venit la pavilionul de pe cheul Diferitei, destinat pentru sfințirea apelor la fața pavilionului au luat loc de o parte și de alta ofițerii fără trupe, cât și reprezentanții diferitelor autorități.

La órele 11 au sosit domnii generali Manu, ministrul de războiu, *Iacob Lahovari*, ministrul afacerilor străine, *Ion Lahovari*, ministrul de domenii, *I. Grădișteanu*, ministrul de lucrări publice, *M. Vlădescu*, ministrul instrucțiunei publice, *M. Rachtig*, secretarul general al ministrului de interne, *M. G. Cantacuzino*, președintele comisiunei interimare a Capitalei, dimpreună întréga comisie interimară, membrii corpului diplomatic, d-l general *Culcer*, secretarul general al ministrului de războiu, d-l *Vigil Alexandrescu*, directorul Eforiei, etc.

La órele 11 și un sferat a sosit Principele *Ferdinand*, însoțit de Principele *Carol* puțin în urmă a sosit și *M. S. Regele Carol* însoțit de adjutantul regal.

Imediat după acésta s'a început oficierea serviciului divin. În momentul când se sévirșia sfințirea apelor, s'a ordonat trupelor »Descoperirea«, ér musicile au intonat imnul »Pentru rugăciune«.

P. S. Sa Archiereul *Nifon* a oferit Suveranului, Principei *Ferdinand* și Principei *Carol* în trei cupe de aur apă sfințită. În urmă Regele, Principele *Ferdinand* și *Carol*, Archiereii *Nifon* și *Calistrat*, d-nii miniștrii și înalții demnitari s'au scoborit de *Dimbovița* pe podețul special construit, de unde Suveranul a aruncat crucea în apă.

După obiceiul vre-o câți-va credincios s'au aruncat în apă și unul dintre densii prins crucea și a prezentat-o Suveranului. În acest moment musicile au intonat »Imnul Regal«, ér tunurile de pe dealul *Spiru* au dat obicinuitele salve.

După sévirșirea rugăciunilor, Regele și Principeii *Ferdinand* și *Carol* au luat loc în fața pavilionului dimpreună cu d-nii miniștrii și cu persoanele oficiale, de unde primit defilarea trupelor.

Suveranul însoțit de adjutantul său a plecat la palat la órele 12 și jumătate salutată cu izbire și respect de tot publicul. Principele *Ferdinand* și *Carol* au plecat la palatul de *Cotroceni*.

SCIRILE ZILEI.

— 10 (28) Ianuarie.

† **Ana Hodoș născ. Balint**, fiica fecitului prefect din 1848 *Simeon Balint* soția réposatului vice-comite al *Zarandului* și distins luptător național *Iosif Hodoș*, încetat din viață în *Chișineu*, (com. *Aradului*). Réposata, româncă verde și femeie din cele mai stimate pentru virtuțile ei s'a bucurat de multe simpatii la toți cei ce o cunoscseau. *Odinórá*, când trăia încă soțul séu, casa ospitală a d-nei *Hodoș*, era un punct de atracțiune și de întâlnire a Românilor naționalisti. Fie-i țărâna ușoră și memoria binecuvântată!

»România Jună«. Ni-se scrie în *Viena*: »Petrecerea »României Jună« aranjată în preséra anului nou a réușit peste toate așteptările. Sala de la »*Kursalon*« a fost plină. Un număr însemnat de inteligență română și străină. Comitetul și-a dat totă silința ca reușita petreceri sé fie la înălțimea celor din anii trecuți și a și isbit. La órele 12, președintele *de* *Demian David* a ținut un discurs oficial urând an nou fericit. Intre óspeți am remarcat pe atașatul de la ambasada imperială chineză d-l *Hsüch Chi Tsching* cu suita Sa, în costume naționale chineze, — apoi pe d-l secretar de legatiune *Nic Cantacuzino* cu dómna. Resultatul material e satisfăcător. Cotelionul a fost foarte animat!« *H. P. L.*

Distincțiuni bisericesci. *P. S.* Episcopul *Aradului* a distins cu brău roșu pe asessorii consistorului orădan *Vasile Papp*, paroch în *Topa* de sus, *Andrei Horvát*, paroch în *Varad-Velenceze* și pe preotul militar *Ioan Papp*.

Pentru masa studenților români din *Brașov* au intrat: *Lista de colectă nr. 14* a elevului de la masa stud. *Iustinian Iacob* (V gimn.) din *Săliște* (*Hunedóra*): *Andr. Iacob* 1 cor., *Ana Mateș* 1 cor., *Reisz Károly* 1 cor., *Meszkó Iószef* 1 cor., *Iohann Rasch* 1 cor., *K...* (?) 1 cor., *Iacob Petru* 1 cor., *Nic. Groza* 50 b., *Andrei Bogdan* 20 b., *Mogoș Iosif* 50 b., *Vas. Roman* 50

b., Longhin Poenar 20 b., Arudrean Dumitru 1 cor., Iános Szilárd 50 b., Martin Sebastian 20 b., Maier Dum. 20 b., Gizella Crepnitz 60 b., ???... 1 cor., Gabor Avram 50 b., Licker Péter 1 cor., Rom. Popescu 60 b., Reveca Párva 50 b., — cu totul 15 corone.

Lista de colectă nr. 31 a elevului de la masa stud. Ioan Lucin (V gimn.) din Brad: Vas. Damian 5 cor., Petru Rimbaș 2 cor., Alex. Draia 2 cor., Dr. Ioan Popp 2 cor., Militon Giurgiu 2 cor., Nic. Timbu 2 cor., Ioan Stanciu 2 cor., Pavel Venea 1 cor., Dr. Tiberiu Tisu 1 cor., Dumitru Manu 2 cor., Ioan Imperat 2 cor., Ioan Cutean 2 cor., Cantemir Boneu 50 b., Olga Boneu 20 b., Luca Nicolae 50 b., Ioan Bogdan 1 cor., Sabin Julo 1 cor., cu totul 28 cor. 2^a b

Lista de colectă Nr. 27 a colectanului de la masa stud. Adam Fișea (I com.): se obligă a contribui an de an următorii domni din Oravița: Dr. Petru Cornean 10 cor., Ioan Nedelcu 4 cor., Dr. Mihail Gropșan 5 cor., Dr. Liviu Cigărean 2 cor., ér din Greovaș d-l George Popa 1 cor., — Sfânta mănăstire »Călugăra« an de an 1 cor., odată pentru totdeauna 2 cor., — odată pentru totdeauna: Popovici 2 cor., Ios. Nedieș (?) 2 cor. și Adam Manciu 1 cor., cu totul 30 cor. — D-l inginer Tiberiu Eremie 10 cor. și d-l Dr. Alexandru Bogdan prof. 2 cor., în loc de felicitări de anul nou. Primăscă generoșii donatori cele mai căldurose mulțămite.

Direcțiunea școlilor medii gr. or. rom. din Brașov.

Expoziția din 1906. Expoziția pe care Țara românească o va organiza cu privilegiul împlinirii a 40 de ani de domnie ai M. S. Regelui Carol I, va avea loc în primăvara anului 1906. Va fi o expoziție retrospectivă și în același timp o expoziție, care să învedereze progresele realizate în acești 40 de ani de domnie.

Contele Iuliu Szapary, fostul ministru-președinte al Ungariei a răposat Vineri seara în Abbazia, unde plecase, ca să-și caute de sănătate. Szapary s'a născut în anul 1832 și a luat parte la viața politică începând de la anul 1856. Din Martie 1890 — 1892 a fost ministru președinte.

Mislune militară. Ministerul român de război va trimite câte doi ofițeri în Rusia și în Bulgaria, pentru a-și însuși limba acestor țări și a studia viața lor militară. Cum însă nici unul din aceste State nu primesc ofițeri străini ca atașați pe lângă regimente, pozițiunea lor va avea să fie regulată prin ministerul român de esterne. Atât în Rusia cât și în Bulgaria ofițerii vor avea ținuta civilă. Misiunea lor va fi de doi ani.

Pentru cantina poporală a »Crucei Roșii« s'au dat oferte benevole de la următoarele persoane: D-l Gustav Beldi 10 cor., Reuniunea femeilor protestante ungare 40 cor., d-na Dr. Székely, d-na Dr. Jeckel, d-na Matyas și d-na Aronsohn câte 50 bucăți prăjituri, d-nii Dr. Székely și Weér la olaltă 11 sticle vin, d-na Kaszik 5 chigr. carne de porc, 5—6 l. untură de porc, o farfurie mare cu jumare și o farfurie mare cu varză acră, d-l Dr. E. Pavelka 10 cor., d-l Izsó Reiss 4 cor., d-na Iosefina Hartel 6 chlg. carne de vită și 2 chlg. urez, d-nii Stefan Werzar și L. Werzar 10 l. linte, 10 l. fasole, 10 l. mazăre și 10 l. făină, d-na prof. Horger 2 chlg. slănină, d-na E. Aronsohn 5 l. fasole, d-na H. Fabritius 6 cor. Oferte benevole se iau în primire de către d-na Frieda Schnell.

O nenorocire la arsenalul armatei române. Din București se scrie, că cu ocaziunea tragerei celor 50 de pușcături din tunurile așezate în curtea arsenalului militar din București în ziua Bobotezei, s'au nenorocit doi soldați postati la un tun. Din cauza, că săculețul cu pulbere era spart, ér camera tunului încălzită din cauza repediției tragerei, praful din săculeț a luat foc și se produse o detunătură teribilă, urmată de un fum negru. Brigaderului Teodorescu i-a fost smulsă mâna de la încheietură, ér brigadierului Schneider i-a fost zdrobită pulpa piciorului drept. Nenorocii au fost duși îndată la spital.

Grevă uriașă în Germania. Un număr de 263,000 lucrători mineri din provincia Ruhr s'au pus în grevă. Atitudinea lor este pacinică. Simpatia populației sunt pentru greviștii. În camera germană deputatul Hue, fost lucrător minier, a interpellat în chestiunea grevei. A răspuns Bülow accentuând necesitatea menținerii ordinii și promițând înlăturarea inconvenientelor. Din partea centrului a vorbit Stöckel susținând cauza greviștilor. O grevă în proporții așa uriașă nu s'a întâmplat până acuma în Germania.

Kossuth la gara din Brașov. În urma apelului despre care am amintit în numărul trecut, Duminecă dimineața a eșit un număr de tineri maghiari la gară, în numele cărora Kocsis Bela a salutat pe Kossuth. Șeful partidului 48-ist era însoțit de Polonyi Géza și de doi diariști. În restaurantul gării a răspuns Kossuth mulțumind de primire. Serbarea n'a decurs însă fără incident, căci reprezentanții socialiștilor au întrerupt discursurile prin vociferări. La strigătele socialiștilor a răspuns Polonyi. După o jumătate de oră, Kossuth și tovarășii lui au plecat mai departe spre K.-Vásárhely.

Emigrările în Ungaria. Din ultima statistică asupra emigrărilor din Ungaria se constată, că ele cresc constant din vară încôce. În luna Noemvrie 1904 s'au dat 17,326 pașapoarte pentru străinătate cu 3965 mai multe ca în Octomvrie 1904 și cu 9817 mai multe ca în Nov. 1903.

Transportul escadrei Baltice până în Extremul Orient costă pe Rusia 36 de milioane franci. Excadra Balticei însăși aproape 300 milioane franci. Dacă această flotă ar fi distrusă, Rusia ar pierde vr'o 350 milioane.

Gendarmeria macedoneană. Sciri din Ueskueb, relatéză despre progresele pe care le face reorganizarea gendarmeriei macedonene sub conducerea locotenentului colonel de stat-major austriac, contele Salis Seewis. Inalți demnitari militari turci s'au rostit în mod favorabil asupra cursului de gendarmerie austriac și au lăudat pe șeful austriac al gendarmeriei, pentru felul cum organiză el pe cea din Ueskueb. Pe lângă contele Salis-Seewis mai predau cursuri și ofițerii turci și austriaci. Cursurile se termină după o lună și apoi gendarmii sunt trimiși în părțile cutriate de bande, pentru a le extermina. Se continuă cu măsurii de reorganizare. Intre gendarmii noi se numără 120 mahometani din Anatolia, cari au terminat cursurile în Salonic.

O corabie de 4000 ani. În hotarele orașului Silkeborg, situat pe una din insulele daneze, cu ocazia lucrărilor pentru secarea unui lac, s'a găsit în fundul lacului o corabie din trunchiuri de stejar scobit. Corabia are o lungime de 8 stinjeni, și conform estimării arheologilor, e de cel puțin 3—4000 de ani.

Atentatul de la Petersburg.

În ziua de Boboteză s'a întâmplat la Petersburg un lucru de o gravitate extraordinară. Cu ocaziunea sfințirii apei, care în biserica ortodoxă este împreună cu solemnitățile cele mai mari rituale, dintr'un tun al unei baterii așezate pe malul Nevei cu destinațiunea să dea salutarile obicinuite, — s'au descărcat mitraile, cari au trecut pe deasupra pavilionului unde se afla familia imperială, găurind în cinci locuri drapelul arborat d'asupra pavilionului. Altele s'au oprit în zidurile palatului de érnă, spărgând ferestri și făcând alte stricăciuni.

Din isvor oficial întâmplarea acesta se atribuie unui accident; or—cât de optimist ar fi însă cine-va, imposibil să admitem, că aici am avut de a face cu un simplu accident.

Se pare, că a reinviat nihilismul cu o nouă furie și atentatele se urmăză în șir necontenit. Nici anul n'a trecut, de când a fost asasinat guvernatorul Finlandei, Bobrikov, după care în scurt timp a urmat asasinarea ministrului de interne Plehwe, ca să nu vorbim de alte atentate mai mărunte. Acum însă s'a pus corôna îndrăsnelii prin atentatul din ziua Bobotezei, un atentat cu tunul, ale cărui mitraile erau să stingă de-odată viața familiei imperiale!

Amănuntele atentatului.

Étă amănuntele, ce se depeșeză din Petersburg asupra atentatului:

Agitația în Petersburg este enormă și diferite versiuni se colportéză asupra atentatului. Unii susțin, că mitraile îndreptate asupra pavilionului imperial nu au eșit din tun, și că prin urmare n'ar fi vorba de vr'un complot militar, ci proiectilele s'au îndreptat din podul unui edificiu din apropierea bursii, și anume cu arma-mașină. Fiind în apropiere și universitatea, unii susțin, că ar fi la mijloc un complot studentesc.

Planul atentatorilor a fost, că dintr'o lovitură să nimicéscă nu numai pe Țarul și țarina, ci și pe toți miniștrii și pe marii duci, cari erau de față la ceremonie.

A n c h e t a.

Ancheta, ce s'a deschis cu scop de a descoperi pe atentatori, n'a putut să scôtă încă nimica la ivélă. Se bănuiesce, că vr'un individ civil travestit în uniformă militară, furișându-se la casarmă, a virit în tun proiectilele, fără ca soldații de serviciu să fi observat fraudă.

Încă nu s'a putut afla, cum și prin ce împrejurare tunurile au fost îndreptate spre palatul de érnă, deși se dăduse ordin, ca tunurile să fie îndreptate paralel cu Neva.

Din cartușiera de mitraile, ce s'a găsit se vede, că în aceea trebuia să fi fost 150—160 proiectile. Ea n'a fost umplută în regulă, deore-ce proiectilele în mare parte nu s'au îndreptat spre țintă, ci au căcut fără efect pe gheața Nevei.

R â n i ț i i.

Primele sciri au dat veste despre rănirea gravă a unui polițist, care în scurt timp ar fi decedat în urma rănilor. S'a constatat însă, că polițistul și-a pierdut numai simțirile și după câte-va ore s'a deșteptat. Numărul răniților însă a fost mai mare. Ei au fost transportați la palatul de érnă. Se svonesce, că un proiectil ar fi rănit și pe marele duce Vladimir la mână. Marele duce a ridicat proiectilul, care căduse lângă dânsul, și l'a arătat Țarului, apoi l'a băgat în buzunar. Mai mulți s'au repețit la marele duce, întrebându-l ce este? Acesta însă a răspuns: *Nu e nimic de importanță.*

Sinuciderea lui Davidov.

Diarului „Voss. Zig.“ i-se depeșeză din Petersburg, că comandantul bateriei, căpitanul Davidov, s'ar fi sinucis, fără să mai aștepte deschiderea anchetei. Scirea acesta, cu tôte că a fost desmintită, se susține.

Explicarea oficiôsă.

Ofițerii bateriei și soldații au fost arestați. Din partea oficiôsă se susține, că n'a fost decât un accident. Bateria fusese în dimineața zilei aceleia (?) la esercitiu de tir și s'a comis o neglijență crassă, uitându-se proiectilele în tun. De atentat însă nu pôte fi nici vorba, deore-ce decât ar fi fost la mijloc un atentat, atunci considerând distanța mică, proiectilele și-ar fi ajuns ținta și ar fi stins viața Țarului.

Apelul lucrătorilor către Țar.

Lucrătorii din Petersburg au adresat Țarului următoarea petiție:

»Noi lucrătorii din Petersburg ne adresăm Ție. Suntem nisce sclavi miserabili și batjocoriți, sugrumați de volnicie. Ni-s'a sfințit răbdarea și am încetat de a mai munci. N'am cerut alta de la stăpânii noștri, decât atâta, ca să ne scăpăm viața de chin. Ne-au respins! Noi, mii de omeni și întreg poporul rusesc, n'avem drepturi omenești. Din cauza funcționarilor tîi am ajuns robi. Au fost aruncați în temniță toți aceia, cari și-au ridicat glasul pentru apărarea muncii. Lucrătorii și țeranii sunt dați pe mâna volniciei. Corpul funcționarilor este compus din hoții banilor publici. Țera a ajuns în destrăbălare completă și a fost dusă la un război rușinos. Poporul este despoiat de putința de a-și exprima dorințele și pretensiunile și se participe la stabilirea cheltuielilor statului. Tôte acestea sunt contrare drepturilor divine și umane. Mai bine vrem să murim, decât să mai trăim sub asemenea legi.

»Țarule! Ajută-ți poporul! Dărimă părțile dintre Ține și popor! Să stăpânească poporul împreună cu Ține! Nu îndrăsnelă ne face să ne ridicăm glasul, ci dorința de a scăpa situația acesta insuportabilă. Dă ordin, ca tôte clasele poporului să-și trimită reprezentanții! Dacă nu vei face acesta, aici vom muri. N'avem decât două alternative: *Libertatea și fericirea séu — mórtea!*«

Greva se întinde.

Situația în Petersburg este seriôsă. Greva lucrătorilor se întinde mereu și guvernului par-că i-s'au paralisat puterile, nu face nimica împotriva greviștilor. Agenții

comitetului de grevă vizitează pe rând fabricile și soméză pe lucrători să se pună în grevă. Ei declară, că în timp de-o săptămână toți lucrătorii din Rusia vor înceta de-a mai lucra. Până în ziua de 21 Ianuarie s'au pus în grevă vr'o 96.000 lucrători de pe la fabricii și tipografiile. Din cauza grevei, diarele nu pot apare. Lucrătorii de la usina de electricitate încă au de gând a se pune în grevă, ceea-ce ar provoca mari inconveniente. Oficiile telefonice și telefonice sunt păzite de armată. În casarme e consignată armata, gata a interveni în ori-ce moment.

Când se fac alegerile

La 26 Ianuarie se vor face alegerile dietale în următoarele comitate: Baranya 5 cercuri, Barș 3 cercuri, Moșon 2, Șaroș 6, Scepuș 6, Turoț 2, Alba-regala 5, Sabolciu 5, Baciu 11, Bihor 12, Cojocna 4, Arad 7, Timiș 9, Gyömör 3, Pesta 11, Maramureș 6, Nitra 11, Hunedôra 6, Borșod 6, Somogy 8, Strigonia 2, Lipto 2, Ung 4, Odorheiu 3, Hajdu 3, Gömör-Kishont 6, Arva 2, Tolna 6, Mures-Purda 5, Treiscaune 4, Terontal 11, Hont 3, Sătmar 8, Vaș 10, Pojun 8, Abauj-Torna 7, Solnoc-Doboca 6, Ugocea 2, Jász-Nagykun-Solnoc 6, Comárom 4, TERNAVA-MARE 4, Brașov 2, Făgăraș 2, Cenad 2, Bistrița-Năsăud 2, Bereg 4, Ciuc 4, Caras-Severin 7, Trencin 8, Zemplin 8, Budapesta 9.

Oradea-Budapesta 9, Sopron 1, Gyöngyös 1, Timișoara 1, Seghedin 2, Eger 1, Papa 1, Neoplanta 1, Oradea-mare 1, Pojun 2, Alba-Iulia 1, Abrud 1, Kecskemet 2, Nyiregyhaza 1, Teresiopol 2, Tergu-Mureșului 2, Vizacna 1, Dobrițin 3, Alba-regală 1, Cișovia 1, Félegyhaza 1, Zombor 1, Bichiş-Ciaba 1, Sătmar 1, Bekes 1, Körmöczbanya 1, Cinci-biserici 1, Brașov oraș 2 — adecă, în 26 l. c. se vor alege 302 deputați.

La 27 Ianuarie: orașele Clușii 2, Chezdi-Oșorheiu 1, Zenta 1. = 4.

La 28 Ianuarie: Chichinda-mare Macău 1. = 2.

La 29 Ianuarie: Fiume 1.

La 30 Ianuarie: comit. Békes 3, Baja 1 = 4.

La 31 Ianuarie: comit. Sibiu 4, Micolț 2, Szentes 1 = 7.

La 2 Februarie: Hajdu-Böszörmény 1

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 22 Ianuarie. La banchetul, ce s'a dat în suburbiul Iosofin, ministrul Berzeviczy a declarat, că va prezenta viitoarei camere neschimbat proiectul despre reforma învățământului poporal, — ceea ce în sine este o dovadă destul de mare, că guvernul n'a încheiat nici un pact cu naționalitățile.

Budapesta, 22 Ianuarie. La Sasd candidatul guvernamental Daroczy a fost împiedecat cu forța de către independiști, de a-și ține vorbirea-program. — La Kadarkut (Kaposvár) candidatul guvernului Makfalvy a fost bătut cu pietri, căți-va corteși au descărcat glônțe asupra poporului. O femeie a fost ucisă și s'au făcut mai multe răniți a numeroase persoane. — În cercul electoral Lövb comuna Völcș, aderenții partidului poporal au sfâșiat stégurile candidatului Solymosy. În Löcs proprietarul Csikor a fost injunghiat grav.

Petersburg, 23 Ian. Muncitorii greviști vrând să se presinte la palatul de érnă, pentru a preda Țarului petiția, au fost opriți de armată. Au urmat numeroase încărări. Trupele au dat salve. Se dice, că ar fi 1000 morți și răniți.

Losoncz, 23 Ian. În comuna Turpolya, cercul Losoncz, în urma unor încărări electorale, gendarmeria a ucis 4 omeni.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Călimdarul Plugarului.

In editura tipografiei A. Mureșianu a apărut „Călimdarul Plugarului“ pe anul comun 1905. — Anul XIII.

Ca și în anii trecuți, așa și în anul acesta — al treisprezecelea al existenței sale — „Călimdarul Plugarului“, fidel numelui său, intră în casele cărtărilor și omenilor noștri de la sate și orașe, ca prin învățăturile și povețele din ramura economiei să le îmbogățească cunoștințele și să-i îndemne la muncă rațională, servindu-le tot-odată de călăuză în viața practică. În afară de acesta cei cari se vor grăbi a-și procura „Călimdarul Plugarului“, vor mai avea prilegiul de a-și petrece câte-va ore vesele și senine, cetind bucățile alese și instructive din partea literară și distractivă, anecdote în prosă și versuri, glume, povești și diverse.

Conținutul „Călimdarului Plugarului“ este următorul:

Cronologia anului. — Regentul anului. — Sărbătorile și alte zile schimbătoare. — Calculul sărbătorilor mai mari. — Posturile. — Urmăză partea strict calendaristică: cele 12 luni ale anului, la fie-care lună dându-se sfaturi despre lucrările, ce are să le facă economul, care ține să-și porțe economia după toate cerințele. — Taxele telegramelor și postale. — Taxele pentru pachete și pentru porto-tarif după greutate. În partea aceasta se dau îndrumări cu privire la regulile de observat la trimiterea de scrisori, bani și pachete. — În rubrica despre timbre și taxă, se arată, ce anume timbre și taxe se cer la tot felul de petiții, documente etc.

Rubrica *têrgurilor* e și de rëndul acesta foarte bogată. După datele oficiose și de nou îndreptate și publicate de ministerul de comerț, se arată *têrgurile* libere din Ardeal, Bănat și țera ungu-răscă, cu observațiunile necesare; apoi *têrgurile* din Bucovina și Ungaria, precum și *têrgurile* aranjate în serie cronologică (după lună).

Partea economică a Călimdarului cuprinde următoarele articole din ramura economiei: *Cunoscerea pământului*, de Th. A. Bogdan; *Cultura rațională a cartofului*, de Gh. Manolescu; *Economul ca doctor*, de Ioan Georgescu; *Ingrijirea și pregătirea pământului în școala de pomi*, de A. Bolod; *Cultura macului*.

În partea literară se publică: „Groșița, care i-a adus noroc“, o frumoasă povestire de Jassy Torund (trad. Oniță); *Ochii negri* (poveste) de E. Părăianu; *Legenda »Stefan cel Mare și ingerii«*. Urmăză *Anecdote populare și Glume*, de Marion, Speranță și alți scriitori, în versuri și prosă.

— O ilustrațiune reprezentând vechea cetate a Huniadeștilor.

Se publică apoi *Povești* interesante și instructive pentru viața economică și casnică. Câte-va sfaturi din ale bucătăriei și *Diverse*.

Partea restantă cuprinde anunțuri pe mai multe pagini.

Călimdarul Plugarului costă exemplarul 44 bani + porto, și se vinde la Tipografia A. Mureșianu Brașov. Abonații *diarului* nostru pot să procure călimdarul și de-odată cu reînnoirea abonamentului la nișioastră.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunare.

Prețurile cerealelor din piața Brașov

Din 20 Ianuarie 1905.

Măsura sau greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fi
1 H. L.	Grâu cel mai frumos.	16	50
"	Grâu mijlociu	16	20
"	Grâu mai slab	16	—
"	Grâu amestecat	12	—
"	Săcară frumoasă.	10	70
"	Săcară mijlocie.	10	—
"	Orz frumos	8	80
"	Orz mijlociu	8	60
"	Ovės frumos.	6	90
"	Ovės mijlociu	6	50
"	Cucuruz	11	70
"	Mălaiu (meiū)	10	20
"	Mazăre.	15	60
"	Lințe	26	—
"	Fasole	21	—
"	Sămēntă de in	21	50
"	Sămēntă de cânepă	9	—
"	Cartofi.	1	80
"	Măzărice.	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	96
"	Carne de porc	1	12
"	Carne de oerbec.	—	72
100 kil	Său de vită prospēt	40	—
"	Său de vită topit	62	—

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Ianuarie n. 1905.

Renta ung. de aur 4%	118.50
Renta de corōne ung. 4%	98.45
Impr. cail. fer. ung. în aur 3 1/2%	89.80
Impr. cail. fer. ung. în argint 4%	98.20
Bonuri rurale croate-slavone	98.50
Impr. uug. cu premii	214.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	164.—
Renta de hârtie austr.	100.15
Renta de argint austr.	100.10
Renta de aur austr.	119.50

Renta de corōne austr. 4%	100.20
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	91.70
Losuri din 1860.	157.60
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.33
Acții de-ale Băncei ung. de credit. 785.—	—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	672.75
Napoleoniori	19.12
Mărci imperiale germane.	117.50
London vista.	2401.0
Paris vista.	95.57 1/2
Note italiene	95.40

Unde se mănâncă bine și se bēu VINURI curate de Mediaș BERE de Pilsen „Urquell“ prospētă dela cep în fie-care ȃi? ? La ~ ~ ~

Restaurantul Schwarzburg în Brașov, Str. Spitalului nr. 20.
Listă de bucate românească.
De o cercetare numerosă se rōgă
C. R. GLIGORE CRISTEA,
conducătorul restaurantului.
2-50

ANUNCIURI
(insertiuni și recl.)
sunt a se adresa subscrișei administratiunii. În cazul publicării unui aneunțiu mai mult de odată se face scōdēmēt, care orecce cu cāt publicarea se face mai de multe-ori.
Administr. „Gazetei Trans.“

„VOILEANA“, cassă de economii, societate pe acțiuni în VOILA.

Convocare.

Domniș acționari ai cassei de economii „VOILEANA“, societate pe acțiuni în Voila, se invită la

I-a adunare generală ordinară

care se va ține în Voila la 12 Februarie st. n. 1905, la 2 ore d. a. în localul institutului.

Obiectele puse la ordinea ȃlei sunt:

1. Raportul direcțiunii despre gestiunea societății pe anul 1904.
2. Raportul comitetului de supraveghiare.
3. Presentarea bilanțului încheiat cu 31 Decemvrie 1904.
4. Propunerea asupra distribuirii venitului curat.
5. Fixarea marcelor de presentă pentru membri direcțiunii și comitetului de supraveghiare.
6. Alegerea comitetului de supraveghiare.

NB. Acei domniș acționari, cari în persoană seu prin plenipotențiatș, voesc a lua parte la adunare, se fac atenți a depune — conform §-lui 17 din statute — „certificatul de acții“ eventual actele de plenipotență cel puțin cu o ȃi înainte de ținerea adunării, la cassa societății, pe lângă revers.

Directiunea.

Contul Bilanțului cu 31 Decemvrie 1904.

ACTIVE:		PASIVE:			
Cor.	fi.	Cor.	fi.		
Bani per cassa	1164	26	Capital încurs	466	970
Cambii escomptate	2066	50	Depunerș spre fructificare	610	614
Mobilier	635	30	Reescompt	92	237
10% amortisare	63	53	Interese transit. anticipative	131	08
Spese de fondare	11	11	Profit curat	720	34
amortisare	11	11			
„Furnica“.	76	—			
	2084	43		2084	43
	53			53	

George Vasu m. p.,   Solomon Leo m. p.,   Nicolau Frâncu m. p.,
presid. direcț. și cassar.   vice-pres.   contabil.

Membriș în direcțiune:

Dr. Octavian Vasu m. p.   Vasilie V. Mușiat m. p.   George Dobrin m. p.
Ioan Dobrin m. p.   Ioan Moian m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiare am esaminat contul present și l'am aflat în deplină consonanță cu registrele principale și auxiliare, cari au fost purtate în ordine.

Voila, în 12 Ianuarie 1905.

Daniil Gabor m.p. Ioan Dejenariu m.p. Costi Toma m.p. Solomon Făgărășan m.p.

Contul Perdere și Profit cu 31 Decemvrie 1904.

DEBIT:		CREDIT:		
Cor.	fi.	Cor.	fi.	
Interese după depunerș	2244	63	Interese dela cambiile es-	
Interese de reescompt	3960	02	comptate	14926
Spese de fondare	11	11	Provisiuni	420
10% dare după interesele			Taxe pentru transcrierea	124
depunerilor	224	47	de acții	—
Dare directă, arunc co-				
munal etc.	203	39		
Remunerațiune	400	—		
Salare	700	—		
Spese de birou	355	82		
10% amortisare din mo-				
biliar.	63	53		
Chirie	100	—		
Profit curat	7208	34		
	15471	31		15471
				31

George Vasu m. p.,   Solomon Leo m. p.,   Nicolau Frâncu m. p.,
presid. direcț. și cassar.   vice-pres.   contabil.

Membriș în direcțiune:

Dr. Octavian Vasu m. p.   Vasilie V. Mușiat m. p.   George Dobrin m. p.
Ioan Dobrin m. p.   Ioan Moian m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiare am esaminat contul present și l'am aflat în deplină consonanță cu registrele principale și auxiliare, cari au fost purtate în ordine.

Voila, în 12 Ianuarie 1905.

Daniil Gabor m.p. Ioan Dejenariu m.p. Costi Toma m.p. Solomon Făgărășan m.p.

Propunerea direcțiunii

referitoare la împărțirea venitului curat de K 7208.27.

1. Div-dendă acționarilor . . . . . K 2330.99
2. Fondului de rezervă . . . . . „ 3736.11
3. Tantiemă direcțiunii 6% . . . . . „ 432.50
4. Tantiemă comitetului de supraveghiare 4% . . . . . „ 283.33
5. Tantiemă funcționarilor 3% . . . . . „ 216.25
6. Pentru scopuri filantropice și culturale 2% . . . . . „ 142.16

Total . . . . . K 7208.34

Directiunea.